

Snytbaggen svår skadegörare även i Norrland

Norrländska skogsplanteringar är mer utsatta för snytbaggeskador än man i allmänhet trott. Men skadenivåerna varierar mycket och på ett sätt som är svårt att förutsäga. Nya SLU-inventeringar visar att snytbaggen redan första säsongen kan döda allt mellan noll och 74 % av plantorna på enskilda hyggen i Norrland.

Att snytbaggens gnag utgör den absolut viktigaste dödsorsaken för planterade barrträdsplanter är välkänt i södra Sverige. Framgången i föryngringsarbetet beror alltså till stor del på hur effektivt skadorna kan förhindras. Norr om Dalälven är snytbaggetrycket i allmänhet lägre. Här planterar man därför huvudsakligen planter som inte behandlats med kemiska bekämpningsmedel.

Snytbaggen låter sig väl smaka även i norr.

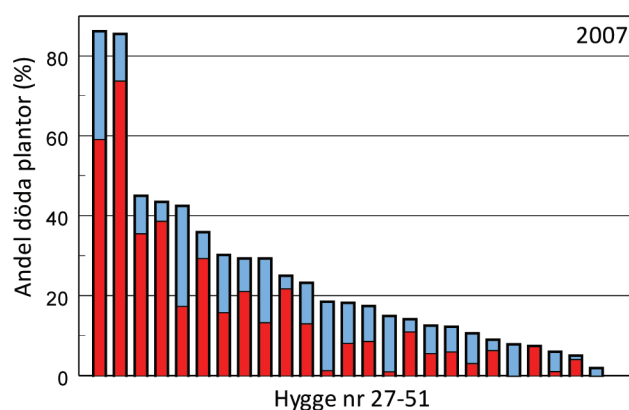
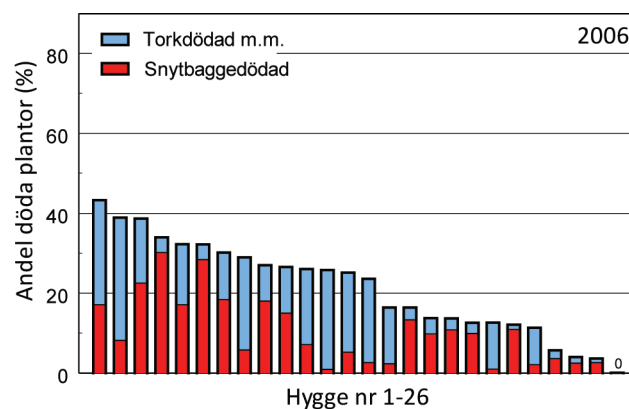
Det finns idag inte någon samlad kunskap om snytbaggeskadornas omfattning i Norrland. Därför har vi inom forskningsprogrammet ”Snytbagge 2009” börjat inventera skadesituationen i planteringar i norra Sverige. I försök undersöker vi också hur skadorna påverkas av kombinationer av olika åtgärder.

Inventeringarna 2006 och 2007 omfattade konventionella planteringar med obehandlade planter på bolagsmark, främst i nordöstra Dalarna, Hälsingland, Ångermanland och Västerbotten, från kusten och ca 12 mil in i landet.

Stor variation

Plantdödligheten varierade starkt mellan hyggerna men var efter en säsong i huvudsak jämnt fördelad mellan noll och 45 % (se diagram). På två av hyggerna 2007 låg emellertid dödligheten på över 85 %, varav snytbaggen bidrog med 60 respektive 74 %.

Dessa två värst drabbade hyggen, belägna i Hälsingland respektive Västerbotten, var båda torra, steniga tallhyggen i höjdlägen. Även i övrigt verkade variationen i skador mellan hyggerna mer bero på hyggesfaktorer än geografisk belägenhet. Ännu finns emellertid inte tillräckligt underlag för att i förväg kunna bedöma skaderisker för enskilda hyggen.

Andel döda plantor efter en säsong på 51 hyggen i norra Sverige.

Snytbaggegnag och torka var de helt dominerande dödsorsakerna. Under 2006 var dessa två orsaker till plantdöd lika viktiga, medan 2007 dog betydligt högre andel på grund av snytbaggen. Torkdödade plantor var ofta planterade uppe på omvänd torva med alltför dålig kontakt med underliggande mark.

Föryngringsresultatet måste förbättras

Vad händer då med skadenivån efter ytterligare en säsong? Tolv av hyggena från 2006 inventerades även hösten 2007 och då hade plantdödligheten ökat med i genomsnitt 40 %. En dödlighet på mellan ca 20 och 50 % för obe-

handlade plantor verkar alltså vara den normala situationen efter två år på hyggen i Norrlands kustlandskap.

Detta är långt ifrån ett bra föryngringsresultat. Men betydligt mer kan göras för att minska skadorna, bl a genom bättre markberedning och bättre val av planteringspunkter. Våra fortsatta studier i Norrland syftar till att kunna ge vägledning om var och hur åtgärder bäst sätts in.

Göran Nordlander och Claes Hellqvist
Institutionen för ekologi, SLU, Uppsala

Läs mer om snytbaggen, åtgärder mot skador och aktuell forskning på Snytbaggehemsidan: <http://www2.ekol.slu.se/snytbagge>

Mest snytbaggeskador blir det på en del steniga och vegetationsfattiga hyggen med bristfällig markberedning.